

Nr 871

Av herr Jonsson i Mora m. fl., om en översyn av reglerna för hustru- och bostadstillägg, m. m.

(Lika med motion nr 753 i Första kammaren)

Vid 1969 års riksdags behandling av proposition nr 38 angående pensionstillskott för pensionärer med ringa eller ingen sidoinkomst eller ATP beslöts ävenledes att något mildra reglerna för erhållande av kommunala bostadstillägg och andra inkomstprövade förmåner inom folkpensioneringen.

Sälunda höjdes det avdragsfria inkomstbeloppet till 2 000 kronor för ensamstående pensionär och till 3 000 för makar. Dessutom ändrades reduktionsreglerna för överskjutande inkomst, vilket också medförde någon förbättring.

Däremot företogs ingen ändring av de fria förmögenhetsbeloppen, som f. n. är 30 000 för ensam pensionär och 45 000 för makar. Dessa belopp fastställdes 1965. Med hänsyn till den fortlöpande penningvärdeförsämringen vore motiverat att höja dessa belopp. Ett ytterligare skäl för en sådan åtgärd är den pågående fastighetstaxeringen, vilken enligt nu tillgängliga uppgifter kommer att innebära en väsentlig höjning av fastighetsvärdena.

En pensionärs förmögenhet består ofta helt eller till en del av egen fastighet, eget hem. Följden av höjningarna av taxeringsvärdena blir således att förmögenheten nominellt ökas utan att någon inkomstförstärkning sker. Tvärtom kommer det att innebära att i vissa fall en pensionär genom tillämpning av nu gällande regler för erhållande av inkomstprövade förmåner, bostads- och hustrutillägg skulle kunna få dessa reducerade, genom att förmögenheten komme att överskrida de angivna gränsbeloppen och en del av överskjutande belopp läggas till sidoinkomsten. Detta förhållande kan inte vara tillfredsställande, och det föreligger därför starka skäl för att göra en översyn av nu gällande bestämmelser. För de omkring 600 000 pensionärer som åtnjuter bostadstillägg betyder dessa mycket.

I årets statsverksproposition aviseras även en översyn av de hårda beskattningsreglerna för pensionärernas sidoinkomster. Dessa regler har ett samband med utgående inkomstprövade förmåner i sina verkningar på så sätt att jämsides med att en beskattning inträder de inkomstprövade förmånerna också kan komma att reduceras. Detta utgör ett ytterligare skäl för en översyn av de fastställda gränserna för inkomst och förmögenhet.

De kommunala bostadstilläggen bekostas i sin helhet av de enskilda kom-
1 — Bihang till riksdagens protokoll 1970. 4 saml. Nr 871—881

munerna. En höjning av de inkomstfria beloppen och förmögenhetsgränserna kan därför komma att medföra höjda kostnader för kommunerna. Tilläggas kan att bostadstilläggens storlek bestämmas av kommunerna själva och att det förekommer avsevärda variationer mellan olika kommuner. En del kommuner har vissa schablonbelopp, under det att andra i princip ersätter hela bostadskostnaden med viss begränsning till bostadens storlek. Detta kan sammanhånga med olika ekonomiska förutsättningar i de skilda kommunerna men även vara beroende av befolkningens åldersfördelning. I vissa kommuner kan pensionärerna utgöra 25—30 %, under det att i andra deras antal kan vara omkring 10 % av befolkningen. Det är konstaterat att de kommuner som har det största procenttalet pensionärer ofta är belägna i glesbygden och har varit föremål för befolkningsutflyttning, genom att de unga åldersgrupperna flyttat till andra orter för att erhålla arbetsmöjligheter. Detta skulle vara anledning att pröva frågan om ett särskilt statligt bidrag för att åstadkomma en utjämning av de kommunala bostadstilläggen.

I statsutskottets utlåtande nr 36 år 1969, vilket bifölls av riksdagen, anföres bl. a.: »Sedan skatteutjämningsreformen genomfördes har såväl den statliga verksamheten som den kommunala väsentligt expanderat och vissa omfördelningar mellan de två ansvarsområdena genomförts. Detta i förening med att erfarenheter numera har vunnits av det nuvarande systemet motiverar enligt utskottets mening att även frågan om kostnadsfördelningen mellan stat och kommun uppmärksammas. Utskottet förordar att en parlamentariskt sammansatt utredning får i uppdrag att göra en översyn av det nuvarande skatteutjämningsystemet i syfte att nå en ytterligare utjämnad kommunalskatt över hela landet och att i samband därmed i härför erforderlig omfattning ta upp till övervägande frågan om kostnadsfördelningen mellan stat och kommun.»

Med hänvisning till det anförda hemställes,

1. att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av reglerna och grunderna för erhållande av hustru- och bostadstillägg, syftande till en höjning av de prövningsfria beloppen för sidoinkomster och förmögenhet, samt

2. att den av riksdagen 1969 begärda utredningen angående kostnadsfördelning mellan stat och kommun ävenledes får i uppdrag att överväga frågan om lämpliga statliga åtgärder för utjämnande av skillnaderna i de utgående kommunala bostadstilläggen.

Stockholm den 28 januari 1970

Anders Jonsson (fp)

i Mora

Sigvard Rimås (fp)

i Umeå

Elias Jönsson (fp)

i Ingemarsgården

Rolf Sellgren (fp)

Sigvard Larsson (fp)

Karl-Erik Eriksson (fp)

i Arvika